

*Criterios e instrumentos de
avaliación e grao mínimo de
consecución de estándares*

Programación

Economía

4º ESO

Curso 2016-2017

Milagros Malvido García

Xefa de departamento

IES Pedra da Auga

1. Avaliación

Avaliación inicial

Data prevista de realización

Aproximadamente, 10 días despois do inicio de curso.

Descrición do tipo de proba

Constará de preguntas tipo test, preguntas de relación, exercicios con operacións, preguntas e respostas, etc.

Consecuencias do resultado da proba

Á vista dos resultados, haberá que reforzar aqueles aspectos nos que o alumnado teña dificultades ou carencias.

Na reunión de avaliación inicial, poñerase en coñecemento do resto do profesorado e do departamento de orientación.

Avaliación final

O alumnado que teña pendentes todos ou algúns dos estándares, poderá presentarse a un exame final con aqueles non superados anteriormente.

A proba constará de preguntas de resposta curta, unha pregunta a desenvolver, resolución de exercicios prácticos, etc.

Sistema e instrumentos de cualificación

Os sistemas de avaliación son múltiples, pero en calquera caso, nos instrumentos que se deseñen, deberán estar presentes as seguintes actividades:

- Actividades de tipo conceptual. Nelas o alumnado irá substituíndo de forma progresiva as ideas previas polas desenvolvidas na aula.

- Actividades que resalten os aspectos de tipo metodolóxico. Por exemplo, selección e recollida de información, estruturación da mesma, análise dos datos, establecemento de hipóteses, explicación de fenómenos económicos, resolución de problemas, etc.
- Actividades onde se resalten a conexión entre os conceptos económicos estudados e a propia sociedade. Por exemplo, aquelas que xorden da aplicación á vida cotiá dos contidos desenvolvidos na aula.

Respecto ao «formato» das actividades, pódense utilizar as seguintes:

- Actividades de debate.
- Actividades de libro aberto.
- Actividades orais.
- Rúbricas.
- Probas obxectivas tipo test.
- Probas obxectivas escritas: cuestións nas que hai que xustificar as respostas ou/e resolución de exercicios e problemas.
- Actividades de busca de información en internet.
- Pequenos traballos de investigación en grupo e individuais, etc.

Cada instrumento de avaliación debe ter distinto peso á hora da cualificación final, para o que haberá que valorar de tales instrumentos a súa fiabilidade, obxectividade, representatividade, a súa adecuación ao contexto do alumnado, etc.

Nas seguintes táboas recóllese a información anterior.

Bloque 1. Ideas económicas básicas

Objec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
a d f	B1.1. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade. B1.2. Principios na toma de decisións económicas. B1.3. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade.	B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas na vida das persoas.	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.
			ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.
f h o	B1.4. O método na economía: modelos económicos. B1.5. Fronteira de posibilidades de produción.	B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles.	ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.
			ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa.
			ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.
a f	B1.6. As relacións económicas básicas e a súa representación.	B1.3. Tomar conciencia dos principios da economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades.	ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas. ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.

Bloque 1. Ideas económicas básicas

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVL	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRI-CA	OBSER AULA
CCL CSC	SI	20 %	80%					15%	5 %
CAA CD	SI	15 %	80%					15%	5 %
CCL	SI	15 %	80%					15%	5 %
CSC CAA	SI	15 %	80%					15%	5 %
CD CMCCT	NON	10 %	80%		15%				5 %
CMCCT CSC	SI	15 %	80%					15%	5 %
CMCCT CSC	NON	10 %	80%		10%			5 %	5 %

Bloque 2. Economía e empresa

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
a b e m	B2.1. A empresa e o/a empresario/a. B2.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa. B2.3. Clases de empresas. B2.4. Formas xurídicas da empresa.	B2.1. Describir os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relacionar con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais para cada dos/das propietarios/as e xestores/as, así como as interrelacións das empresas no seu contorno inmediato.	ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada
			ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.
			ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.
a f e	B2.5. Proceso produtivo e factores produtivos. B2.6. Sectores da actividade económica.	B2.2. Analizar as características principais do proceso produtivo.	ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.
			ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.
e f	B2.7. Fontes de financiamento das empresas. Novas formas de financiamento.	B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.
e f	B2.8. Ingresos e custos da empresa: clasificación. B2.9. Resultados da empresa.	B2.4. Determinar, para un caso sinxelo, a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.

Bloque 2. Economía e empresa

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRICA	OBSER AULA
CMCCT CSIEE	SI	15 %	80%					15%	5 %
CAA CD	SI	15 %	80%					15%	5 %
CSIEE CSC	NON	5 %	80%		10%			5 %	5 %
CMCCT CSC	SI	10 %	80%					15%	5 %
CD CSC	SI	10 %	80%					15%	5 %
CCL CD CMCCT	SI	10 %	80%					15%	5 %
CD CMCCT	SI	15 %	80%					15%	5 %

Bloque 2. Economía e empresa

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
a e f	B2.10. Obrigas fiscais das empresas.	B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.	ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.
			ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.

Bloque 2. Economía e empresa

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRICA	OBSER AULA
CD CMCCT	SI	15 %	80%					15%	5 %
CSC	NON	5 %	80%		15%				5 %

Bloque 3. Economía persoal

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
d e f	B3.1. Orzamento persoal. Control de ingresos e gastos. B3.2. Xestión do orzamento. Obxectivos e prioridades.	B3.1. Realizar un orzamento persoal distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación.	ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.
			ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.
			ECB3.1.3. Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.
a d m	B3.3. Planificación económica-financieira: necesidades económicas nas etapas da vida.	B3.2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal, e relacionalas co benestar propio.	ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.
a f	B3.4. Aforro e endebedamento. Os plans de pensións. B3.5. Risco e diversificación.	B3.3. Expresar unha actitude positiva cara ao aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos.	ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.
			ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.

Bloque 3. Economía persoal

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRICA	OBSER AULA
CAA CD CMCCT	SI	10 %	80%					15%	5 %
CAA CD CMCCT	NON	5 %	80%					15%	5 %
CAA CD CMCCT	SI	10 %	80%					15%	5 %
CAA CSIEE	NON	5 %	80%			15%			5 %
CAA CSC	SI	10 %	80%					15%	5 %
CAA CSC	SI	15 %	80%					15%	5 %

Bloque 3. Economía persoal

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
a b e f g	B3.6. O diñeiro. B3.7. Contratos financeiros: contas e tarxetas de débito e crédito. B3.8. Relacións no mercado financeiro: información e negociación. B3.9. Implicacións dos contratos financeiros. Dereitos e responsabilidades dos/das consumidores/as no mercado financeiro.	B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.
			ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.
			ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.
			ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.
e f g	B3.10. O seguro como medio para a cobertura de riscos. Tipoloxía de seguros.	B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.

Bloque 3. Economía persoal

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN							
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVL	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRICA	OBSER AULA	
CCL CMCCT	SI	10 %	80%					15%		5 %
CCL CAA CD	SI	10 %	80%					15%		5 %
CAA CD	NON	5 %	80%		5 %				5 %	5 %
CCL CD CMCCT	SI	10 %	80%					15%		5 %
CAA CCL CMCCT	SI	10 %	80%					15%		5 %

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado

Objec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
a b e f g ñ	B4.1. Orzamentos públicos: ingresos e gastos do Estado.	B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución.	ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.
			ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.
			ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.
			ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.
a e f	B4.2. A débeda pública e o déficit público.	B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos de débeda pública e déficit público.	ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.
a c d e f	B4.3. Desigualdades económicas e distribución da renda.	B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.
			ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda.

Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN							
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVL	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRI-CA	OBSER AULA	
CMCCT CSC	SI	20 %	80%					15%		5 %
CD CMCCT	SI	15 %	80%					15%		5 %
CMCCT CSC	NON	10 %	80%			15%				5 %
CCL CSC	NON	10 %	80%			15%				5 %
CCL CMCCT	SI	15 %	80%					15%		5 %
CCL CMCCT CSC	SI	20 %	80%					15%		5 %
CAA CD CMCCT	NON	10 %	80%			15%				5 %

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego

Objec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
a c e f	B5.1. Tipos de xuro. B5.2. Inflación. B5.3. Consecuencias dos cambios nos tipos de xuro e inflación. B5.4. Desemprego: clasificación e consecuencias.	B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.	ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.
			ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para amarcha da economía.
			ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.
a c e f	B5.5. Causas do desemprego e políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia. B5.6. Perspectivas da ocupación.	B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.
			ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.
			ECB5.2.3. Investiga e reconece vieiros e tendencias de emprego.

Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN							
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRI-CA	OBSER AULA	
CCL CSC	SI	20 %	80%					15%		5 %
CCL CMCCT CSC	SI	20 %	80%					15%		5 %
CD CMCCT	SI	20 %	80%					15%		5 %
CCL CMCCT CSC	SI	20 %	80%					15%		5 %
CSC CD	NON	10 %	80%			15%				5 %
CAA CD	NON	10 %	80%			15%				5 %

Bloque 6. Economía internacional

Objec-tivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
a e f m	B6.1. Globalización económica. B6.2. Comercio internacional. B6.3. Integración económica e monetaria europea. B6.4. Economía e ambiente: sustentabilidade.	B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.	ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.
			ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.
			ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.
			ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.
			ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.

Bloque 6. Economía internacional

Compet clave	Grao mínimo	Peso cualificación	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN						
			PROBA ESCRIT	PROBA ORAL	TRABA INDIVI.	TRABA GRUPO	CUADE CLASE	RÚBRI-CA	OBSER AULA
CAA CSC	NON	15 %	80%		15%				5 %
CSC CCL	SI	25 %	80%				15%		5 %
CAA CD CSC	NON	15 %	80%		15%				5 %
CSC CD CCL	SI	25 %	80%				15%		5 %
CAA CSC	SI	20 %	80%				15%		5 %

Para o cálculo da nota final de cada avaliación valoraranse todos os instrumentos de avaliación expostos na anterior táboa por cada estándar de aprendizaxe.

Grao mínimo de consecución para superar a materia

Para que o alumnado alcance unha avaliación positiva ao finalizar o curso deberá superar os estándares de aprendizaxe asociados a cada bloque que figuren na columna de *Grao mínimo* cun **SI**, dentro das táboas do apartado «*Sistema e instrumentos de cualificación*».

Rúbrica

Modelo de rúbrica para avaliación dun estándar de aprendizaxe.

Cualificación			
Excelente	Boa	Regular	Insuficiente
Todas as respostas son claras e precisas.	A maioría das respostas son claras, precisas e concisas.	Poucas respostas son claras, precisas e concisas.	A maioría das respostas non son claras, precisas nin concisas.

Avaliación de cada bloque de contidos

No apartado «*Sistema e instrumentos de cualificación*», por cada bloque de contido establécense os criterios de avaliación (CA). Asociados a cada CA, pode haber un ou varios estándares de aprendizaxe (EA). Se un EA pertence aos mínimos esixibles e non se obtén unha avaliación positiva, a avaliación do bloque de contido será negativa.

Á puntuación dos EA váiselle aplicar o peso (%) correspondente tal e como figura no apartado indicado anteriormente. A suma de todos os EA multiplicada polo seu peso, dá a nota de cada bloque. Se hai algún EA con nota inferior a 5 que pertenza aos mínimos esixibles, haberá que corrixir, se fose o caso, a puntuación do bloque para que resulte inferior a 5.

Nota final

A materia estará aprobada cando todos os bloques de contido estean aprobados. Para determinar valor numérico da nota final, haberá que multiplicar a puntuación de cada bloque polo peso (%) asociado ao mesmo, segundo consta na seguinte táboa e realizar o sumatorio dos mesmos.

Bloque de contido	Peso
1. Ideas económicas básicas	15 %
2. Economía e empresa	20 %
3. Economía persoal	20 %
4. Economía e ingresos e gastos do Estado	15 %
5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego	20 %
6. Economía internacional	10 %

O seu valor terá que ser un número enteiro, polo que se redondeará o seu valor ao enteiro máis próximo.

De ter suspenso algún bloque de contido a nota terá que ser catro ou menor.

Mecanismos para recuperar unha avaliación non superada

Entrega de materiais de reforzo como exercicios prácticos, test, e outras actividades relacionadas con cada estándar de aprendizaxe.

Deberán entregar este material para ser avaliado dentro do prazo establecido. Ademais terán que realizar unha proba escrita que conteña os estándares avaliados correspondentes.